

Ifj. Tóth László bölcsészhallgató felszólalását azzal kezdte, hogy a mai ifjúság nem maradhat a várakozás statikus álláspontján, hanem erőinek tudatában dinamikusan hatnia kell az új magyar élet kialakításában. A mai ifjúság nem szélsőséges, de ha nem hallják meg szavát, az elkeseredés a szélsőségek felé hajtja. Az egyetem rektorának helyeslése és elismerése mellett kijelenti, hogy az öntudatos intellektuális ifjúságnak nincs szüksége külföldről importált jelszavakra, színes ingekre és jelvényekre. Ha jelvény kell, a magyar életet állami fejlődésünk kezdetétől a krisztusi kereszt szent szimbóluma átjárta, és tartalmat adott neki, ezt válassza a mai ifjúság is, és akkor problémái a testvériség és a felsőbbrendű eszmék jegyében sokkal könnyebben megoldódnak, mint egy idegenből vett gondolat külsőséges mozgalmában.

Az általános figyelmet keltett felszólalást nyilas csoportok többször meg akarták zavarni, de az elnöklő rektor intésére a nagygyűlés rendjét és nyugalmat az ifjúság meg tudta őrizni. Ifj. Tóth László nagyhatású beszéde után Balogh József gyógyszerészhallgató szólalt még fel, és hívta fel a rektor figyelmét a numerus clausus szigorúbb betartására. Erdélyi rektor záróbeszédében köszönetet mondott az ifjúságnak, hogy hívó szavára egybegyűlt, és hogy komoly meggondolással igyekezett problémáit megvitatni. A nagygyűlés a Hiszekegy eléneklésével ért véget. A nagygyűlés tapasztalatait még soká tárgyalta egymás közt a szétoszló ifjúság.

Szegedi Napló XIII. (1937) április 24. 3. oldal

435. „A magyar ifjúság a Szent István-i kereszttel akar küzdeni, amely a magyar kultúrával ezer éve összeforrt, nem kell nekünk semmiféle külön kereszt”

Zöldingesek botrányt rendeztek a szegedi diákságnak pénteki gyűlésén

Dr. Erdélyi László rektor: „Nem tudok különbséget tenni magyar és magyar között” – A szegedi 12 pontot felterjesztik a kormányhoz

Pénteken délelőtt 11 órára hívták össze az egyetemi bölcsész tudományi kar nagy előadótermébe a szegedi egyetem hallgatóságát, hogy a múlt héten a bajtársi egyesületek által kidolgozott úgynevezett szegedi pontokat ismertessék és megvitassák. A bölcsészeti kari épületet körbevettek a detektívek, kerékpáros rendőrkárőrök cirkáltak az utcákon és a városházán is rendőri permanencia várakozott. A gyűlés iránt nem mutatkozott túl nagy érdeklődés, még a gyűlés előtti percekben is üres székek tátongtak az auditorium padsoraiban. A folyosón feltűnt több zöldinges fiatalember, akik röpcédulákat szórtak. Ezek a nyilasok is bevonultak a terembe – bár legnagyobb részük nem egyetemi hallgató – és szokásukhoz híven a terem legfelsőbb részében helyezkedtek el, onnan kiáltozták a terembe ismert szólamaikat. A gyűlés úgy indult, hogy teljesen sima lefolyású lesz.

A terembe lépő dr. Erdélyi László rektort, aki a gyűlés elnöki tisztét elvállalta hatalmas éljenzéssel fogadták, de már a beszéd alatt jelt adott magáról a kis zöldinges csoport. A felső padsorokba ülők adták meg a jelt a zsidózásra, és onnan hallatszott az ütemes „bátorság” kiáltás is, amelyekkel sikerült vihart provokálniok. A gyűlésen megjelent az egyetemi tanárok közül dr. Berecz János és dr. Miskolczy Dezső professzorok is. Krénusz Ferenc joghallgató kérte meg a rektort arra, hogy nyissa meg a nagygyűlést. A rektor megnyitó beszédében arról beszélt, hogy a francia elitársadalom ismerte fel a „gyermek őfelsége” szó jelentőségét. Az Úr Jézus is mintául állítja oda a gyermeket a felnőtteknek. Ezután azzal folytatta beszédét, hogy a gyermek nem veszíti el akkor sem a jelentőségét, ha diák lesz, sőt gondos és praktikus nevelés következtében csak emelkedik értéke. Beszélt arról, hogy Szent István sem zárta ki az ifjúságot a törvényhozásból, sőt kikérte fontosabb ügyekben a tanácsát is. Ezt abban az időben gyakran megtették, „mert az Úr a fiataloknak sugalmazta azt, ami jó...” Ezért hívtam egybe ezt a gyűlést, – folytatta a rektor – és ezért fogadom meg a fiatalok felszólalását.

A rektor szavai után felhangzott az első zajongás a felső padsorokból, majd Schneider Jenő a Turul nevében beszélt, és bevezető szavaiban azt mondta, hogy a gyűlés egyszersmind arra is hivatott, hogy eloszlassa azt a félreértést, amely a márciusi ünnepségen a rektor és az ifjúság között felmerült. Hangoztatta, hogy a rektor akkori beavatkozása a szónok beszédébe teljesen tisztázódott azóta. Az ifjúságban tisztázódott azóta, hogy a rektor felszólalása atyai jóindulatból fakadt. A gyűlés ismét lelkes ovációban részesítette a rektort, aki mosolyogva fogadta a diákság tapsát. Schneider ezek után arról beszélt, hogy az ifjúságnak fel kell tárnia a lelkét, mégpedig egységesen – mondta. Ez különösen a destruktív baloldali sajtónak szól – mondta. A diákság egyetlen egységbe tartozik, ha most még különböző nevű egyesületekbe is tömörül, de összekapcsolja őket az egységes keresztyén világnézet. Arról beszélt ezután, hogy az ifjúság harcot hirdet a marxizmus ellen. A kormány nagyfontosságú reformokat helyezett kilátásba és ezekkel szemben az ifjúság várakozó álláspontra helyezkedik. Az ifjúság ismeri az ellentétes erőket, ismeri a kapitalizmus, a bürokrácia ellenállását, reméli azonban, hogy az általa összeállított pontok meghallgatásra találnak. Foglalkozott ezután a Eckhardt Tibor pápai beszédével és visszautasította azt az állítást, mintha a magyar ifjúság meg lenne mértelyezve idegen eszméktől. Beszéde további részében támadta a Márciusi Frontot, amely a demokratikus haladásért bontott zászlót – majd így folytatta: „Haladunk tovább azon az úton, amelyen Gömbös Gyula elpusztult... Ő mondta, hogy ez az út tövises, de ennek ellenére vállaljuk ezt az utat...” Feltűnő volt beszédének az a része, melyet a „destruktív és közönyös „bajtársakhoz intézett. „Ezek a „destruktív” elemek lokálokba járnak – mondta – és asztalintelligenciába élík ki magukat. Nem tudja elfogadni azt a kifogást sem, hogy valakit a tanulmányai tartanak távol a

mozgalmaktól, mert a tanulmányokban ez a munka senkit nem zavarhat, sőt... De, ha már közönyösek, akkor legalább hallgatnának, és befognák a szájukat – mondotta a szónok. De nem, állandóan gúnyolnak minket, és tréfálkoznak velünk, ők, az eltévelyedettek... „

Harcot hirdetett természetesen a baloldali sajtó ellen, és kijelentette, hogy a sajtókérdést csak azért nem foglalták bele a szegedi pontokba, mert a kormány ügyis készül a sajtó megrendszabályozására. Végül arról beszélt, hogy az ifjúság követeli a numerus clausus legszigorúbb betartását, mert ha nem tartják be, akkor – folytatta – a zsidóság előzőnli az egyetemet. – „Numerus clausus kell!” – kiáltotta valaki közbe a zöldinges helyről. – „Fúj zsidók!” – hallatszott közvetlenül ezután. Amikor Schneider befejezte a beszédét, a felső padosorokban lévő zöldingesek ütemesen kezdtek kiáltozni: „Bátorság!”

Következő szónok Krénusz Ferenc volt, aki az Emericana nevében beszélt. Azzal kezdte, hogy nagyon nehéz higgadtan beszélni az ifjúság problémájáról. A probléma megoldását sokszor kilátásba helyezték, az ifjúság azonban nem várhatja tétlenül a sült galambot. Szakítani kell az ifjúságnak az eddigi komolytalan stílussal. Hangsúlyozta, hogy májusra hívják össze közös kongresszusra a nemzeti alapon álló bajtársi egyesületek vezetőit, és ezen kongresszuson közösen foglaljanak állást az ifjúság ügyében, és a kívánságokat juttassák el a kormány elé. Javasolta, hogy az ifjúság forduljon segítségért a társadalomhoz is azzal, hogy járuljanak hozzá az önállósulási alap megteremtéséhez. – „Ki kell sajátítani a kartellek jövedelmét!” – kiáltották a zöldingesek.

Erdélyi rektor felszólalására azután Schneider felolvasta a szegedi pontokat, amely a következőket foglalja magába.

Kívánják a numerus claususnak a karonként és szakonként szigorú betartását és a zsidó, valamint zsidónak született hallgatók felvételének addigi szüneteltetését, míg számuk megfelelően le nem csökken: a diplomák nosztrifikálásának beszüntetését addig, amíg az egyetemeken a túltermelés meg nem szűnik: a tandíjak és vizsgadíjak egységes és méltányos megállapítását, és minden egyéb díj: vizsga, laboratóriumi, mellék, pótdíj megszüntetését...

– „A kezelési pótdíj eltörlését is!” – szólt közbe a rektor, amit a gyűlés éljenzéssel fogadott.

– Az ösztöndíjak megadásánál ne a szülők foglalkozását vegyék figyelembe – mondta tovább a javaslat – hanem csakis a rászorultsággal párosult tanulmányi minősítést.

Kívánják a diákjóléti célokra juttatott összegek felemelését: az álláshalmazások megszüntetését: a jövedelmek maximalizálását és minimalizálását: a szellemi munka terén a 42 órás munkahét bevezetését: ugyancsak 42 órás munkahét bevezetését kívánják a fizikai munka területén és mindkét helyen a maximális munkabér megállapítását: a nagyvállalatok és azok nagyjövedelmű tagjainak a szociális,

vagy ifjúsági adóval való megadóztatását, amelyből az önállósítási alapot lehetne kiszélesíteni. a csalásalapítás lehetővé tételét jövedelmekkel és segélyekkel, kölcsönökkel: a 400 pengőn felüli családi álláshalmaz megszüntetését és végül az aggregényadó bevezetését.

A javaslat ismertetése után hozzászólások következtek. Elsőnek ifj. Tóth László emericánás bölcsészhallgató szólalt fel. Bevezető szavaiban arról beszélt, hogy követelnie kell az ifjúságnak, hogy a 12 pont alapján épüljenek föl a kormány javaslatai. „Nem vagyunk szélsőségesek – jelentette ki ezután – és nem is akarunk azok lenni” a következő pillanatban valaki elkiáltotta magát: „Fúj! Áruló!” Tóth így folytatta beszédét: „Nekünk magyaroknak van egy keresztünk, amelyért küzdenünk kell, nem kell nekünk semmilyen külön kereszt.” – A zöld ingesek itt újból hangos zajongást rögtönöztek. – „Van keresztünk, – folytatta a szónok – amelyben benne van az államiság gondolata, és amely a magyar kultúrával Szent István óta egybeforrt. Ennek a keresztnek kell beragyognia a magyar horizontot!”

Tóth Lászlónak ezekre a szavaira a zöldingesek óriási vihart rögtönöztek. A hegyről közbekiabálások röpködtek felé úgy, hogy szavait nem tudta folytatni. Később kisívtett egy hang: „Hát a kikeresztelkedett zsidókkal mi lesz?”

Dr. Erdélyi László rektor, aki látható felindultsággal hallgatta ezt a zűrzavart, a közbekiabálás hallatára a felső régiók felé fordulva hangosan így szólt: „Különb és értékeesebb keresztények vannak azok között, mint önök között...” A rektor további szavait a zöldingesek zajától nem lehetett hallani. A terem közönsége láthatólag két pártra szakadt, egyikük a közbeszólások pergőtüzét zúdították a helyén álló Tóth Lászlóra, míg a másik része hallani kívánta a beszéd folytatását.

Amikor lecsillapult a zaj, hallani lehetett a rektor erélyes hangját: „Aki ellenkező nézeteket vall, az tartson magának külön gyűlést, és távozzon el innen, ígérem, hogy mi nem fogjuk az ő gyűlésüket megzavarni. A rektor ezután a nyilasokhoz intézte a szavait: „Önök talán idegenek tőlünk? Én nem tudok különbséget tenni magyar és magyar között... Meg vagyok győződve arról, hogy mind a nemzet javát akarják szolgálni... Mi magyarok lovagias nemzet vagyunk – folytatta a rektor – a magyar nemesség megköveteli, hogy ne legyünk igazságtalanok senkivel szemben sem. Aki ártatlan az csak megbecsülést érdemel, aki gazember, az bűnhődjön...!”

A rektor kemény szavai némileg lecsillapították a hangulatot, de amikor ifj. Tóth László folytatni akarta beszédét, a nyilasok ismét kiáltozni kezdtek: „Áruló!”

„Ha tovább zavarják a gyűlést – szólt ekkor a rektor – arra kényszerítenek, hogy berekesszem azt!” „Lehet” – kiáltotta valaki. „Amikor ezt a gyűlést összehívtam – folytatta a rektor – az volt a cél, hogy méltóságteljes gyűlést tartsunk, és nem az, hogy botránnyt idézzünk elő. Az ifjúságnak máskor is lett volna alkalma tüntetésekre, de nem tette, az utóbbi idők eseményei alatt a szegedi egyetemen példás rend volt...”

Most valaki a felsőbb padokból papírnyilat dobott ifj. Tóth László felé, aki nyugodtan állt a helyén, hogy felolvashassa beszédét. Újból kitört a hangzavar, közbekiáltások röpködtek a szónok felé. A rektor újból figyelmeztette a zavargókat, hogyha tovább is kiáltoznak, berekeszti a gyűlést. Most már ismét szóhoz jutott Tóth László. Beszédét rövidre fogta, és a következő szavakkal fejezte be: „Fel fog ragyogni a mi Szent Istváni keresztünk és nem a nyilaskereszt!”

A nyilasok újból heves attackot intéztek a szónok ellen, majd a csend helyreálltával Balogh Ferenc gyógyszerészhallgató követelte, hogy a gyógyszerészeknél is vezessék be a numerus clausust, követelte a pesti és a szegedi gyógyszerészhallgatók számának arányosítását. Balogh javaslatát ezután épp úgy, mint a szegedi pontokat elfogadta a közgyűlés, majd a Hiszekegyet énekelték el. A nyilasok a magyar imádság alatt német módra előre lendítették a kezüket.

A szegedi pontokat küldöttség viszi a kormányhoz. A gyűlés résztvevői ezután csendben széteszlottak, két óraker bevonták a rendőri készséget, beavatkozásra sehol sem volt szükség.

Délmagyarország XIII. (1937) április 24. 4. oldal

436. A Turul sajtótáborozásán a közönség hitet tett a keresztény sajtó mellett

Az egyetem bölcsészeti karának nagy előadótermében vasárnap délelőtt rendezte a Turul nagy sajtó kulturtáborát, amelyen szeged város keresztény társadalma teljes számban megjelent. Balla Sándor megnyitó szavai után Várkonyi Hildebrand dr. a bölcsészeti kar dékánja üdvözölte a kulturtábor résztvevőit.

Az üdvözlő szavak elhangzása után Iván Mihály beszélt a keresztény sajtó nagy fontosságáról, és a keresztény alapokon álló nyomdászszakszervezetek megvalósítását sürgette. Ezután a közönség heves éljenzése közepette Rajniss Ferenc dr. országgyűlési képviselő emelkedett szólásra. „Nemzeti kultúra annyit jelent – mondotta –, hogy egy népi törzs összeforr, és önmagát adja kulturális megnyilvánulásaiban. A háború előtti liberalizmus azt mondotta, hogy a kultúra nemzetközi. Mi csak akkor tudunk megmaradni, ha öntudatos, faji alapokon álló nemzet maradunk. A kultúrában a sajtó hatalmas szerepet tölt be, s a magyar kultúra szempontjából nem közömbös, hogy kik vezetik a magyar sajtó tollát. Ma nagyon sokan tiltakoznak a diktatúra ellen, de mi tudjuk, hogy ezek a tiltakozók saját faji diktatúrát gyakoroltak a magyarság szellemi élete fölött a háború előtti évtizedekben. Részemről – mondotta emelt hangon Rajniss Ferenc –, és ezért vállalom a felelősséget, a baloldali sajtóban Magyarország halálos ellenségét látom. A háború előtti években következett be Magyarország kifosztása. A magyar parasztság óriási tömegekben vándorolt Amerikába, de ugyanekkor megnyíltak a vereckei sorompók a kaftános bevándorlók előtt. A XIX. század második felében nem építettek, csak vakoltak. Magyarországot – folytatta Rajniss – míg nem jötünk mi jobboldaliak, rőffel akarták mérni. Ha Magyarországon megszűnnének a